

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

19 DES. 2007

Skattedirektoratet
Postboks 6300 Etterstad
0603 OSLO

Deres ref
2002/00503 FN-AV/FW

Vår ref
02/1705 SL TN/KR

Dato
14.12.2007

Merverdiavgiftsloven § 70 - Kirkelig fellesråd

Vi viser til direktoratets brev av 19. april 2002 vedrørende kirkelig fellesråd og registrering i merverdiavgiftsmanntallet.

Departementet har funnet å kunne fritta kirkelig fellesråds omsetning av tjenester fra plikten til å beregne merverdiavgift. Den nærmere begrunnelse for dette følger nedenfor.

Sakens bakgrunn:

Kirkelig forvaltningsmyndighet og ansvar ble 1. januar 1997 overført fra kommunale til rent kirkelige virksomheter. Kirkelig fellesråd er dermed ikke en del av kommunen. Kommunenes lovbestemte utgiftsforpliktelser ble imidlertid videreført. De lokale kirkelige virksomheter er i hovedsak basert på offentlige bevilgninger over kommunebudsjettet.

Et kirkelig fellesråd ivaretar ulike administrative og økonomiske oppgaver på vegne av soknene, herunder forvaltning av kirker og kirkegårder. Kirkelig fellesråd omsetter mot vederlag enkelte tjenester i forbindelse med begravelser og vielser. Enkelte av disse vil være avgiftspliktig omsetning av tjenester etter merverdiavgiftsloven.

Da kirkelig fellesråd anses å omsette avgiftspliktige tjenester, skal registrering i avgiftsmanntallet finne sted dersom denne omsetningen skjer i næring og den overstiger den aktuelle registreringsgrensen. I den forbindelse har det vært reist spørsmål om hvilken registreringsgrense som gjelder for en eventuell registrering i merverdiavgiftsmanntallet.

Vurdering:

Finansdepartementet er enig med direktoratet i at kirkelig fellesråd ikke er å anse som en veldedig og allmenntilgjengelig institusjon eller organisasjon i merverdiavgiftslovens forstand. Dette er hovedsakelig begrunnet med at kirkelig fellesråd er et forvaltningsorgan for den norske statskirken. Videre så er både virksomheten og organisasjonen fastsatt i lov. Finansieringen skjer dessuten ved offentlige midler. Det vil dermed være den ordinære registreringsgrensen på 50 000 kroner som gjelder ved registrering i merverdiavgiftsmanntallet.

I medhold av merverdiavgiftsloven § 70 har departementet kommet til å kunne fritta kirkelig fellesråd fra plikten til å beregne merverdiavgift. Bestemmelsen åpner for at departementet kan gis fritak fra avgiftsplikten dersom det foreligger "særlige forhold".

Departementet anser at flere forhold gjør at vilkåret om "særlige forhold" må anses oppfylt i dette tilfellet.

Det vises til at det meste av virksomheten i kirkelig fellesråd er omfattet av lov 12. desember 2003 nr. 108 om kompensasjon av merverdiavgift for kommuner, fylkeskommuner mv (kompensasjonsloven). Det er dermed kun en liten del av kirkelig fellesråds virksomhet som er merverdiavgiftspliktig. I følge Skattedirektoratets brev av 2. januar 2001 vil avgiftsplikten kun gjelde følgende tjenester:

- Oppgraving/gjenfylling av kistegrav og urnegrav,
- oppretting av stort og lite gravminne,
- gravsteltjenester,
- årsstell av blomster på graver og
- vanne og lukeavtale.

Det vises videre til at Kirkelig fellesråd ikke kan sammenliknes med noen ordinær privat virksomhet. Kirkelig fellesråd er som nevnt et forvaltningsorgan innen Den norske kirke, og skal bl.a. ivareta ulike administrative og økonomiske oppgaver på vegne av soknene, herunder forvaltning av kirker og kirkegårder. Finansieringen av lokale kirkelige virksomheter skjer i hovedsak ved offentlige bevilgninger over kommunebudsjettet. Organiseringen av kirkelig fellesråd og dets ansvarsområde regulert i lov.

Departementet anser kirkelig fellesråds virksomhet å ligge nær opp til å være offentlig myndighetsutøvelse, jf. merverdiavgiftsloven § 5 b nr. 7. Det vises til at selv om forvaltningsvirksomheten er overført til kirken, er den fortsatt nært knyttet til kommunens virksomhet. Dette gjelder både økonomisk og når det gjelder utførelse av en del av de oppgaver som fellesrådet har ansvaret for. Virksomheten utøves heller ikke i konkurranse med private avgiftspliktige virksomheter. Ettersom det å ha monopol på å drive en form for virksomhet eller det at den er lovregulert ikke er tilstrekkelig til å

anses omfattet av unntaket for offentlig myndighetsutøvelse, finner imidlertid departementet at det heller ikke kan komme til anvendelse i dette tilfellet.

På denne bakgrunn har departementet kommet til å kunne unnta kirkelig fellesråd fra plikten til å beregne merverdiavgift. Departementet vil på denne bakgrunn heller ikke reise innsigelser mot at kirkelig fellesråd hittil ikke har beregnet avgift av sin omsetning.

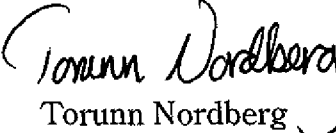
Som nevnt ovenfor utøves ikke kirkelig fellesråds virksomhet i konkurranse med private avgiftspliktige virksomheter. Dersom denne forutsetningen i fremtiden skulle endres, vil unntaket måtte vurderes på nytt.

Unntaket fra avgiftsplikt innebærer at det ikke skal beregnes merverdiavgift ved omsetningen av de aktuelle tjenestene. Motstykket til dette er at fradragsretten for inngående merverdiavgift på anskaffelser som gjelder disse tjenesteområdene avskjæres. Unntaket vil for øvrig innebære at kirkelig fellesråds virksomhet i sin helhet omfattes av kompensasjonsloven.

Skattedirektoratet bes forestå den praktiske gjennomføringen av vedtaket.

Med hilsen

Elisabeth Berge e.f.
avdelingsdirektør

Torunn Nordberg
seniorrådgiver